

Петар Милорадовић

ОТВАРАЊЕ ТРЕНУТКА

* * *

У малом раму од пластике
са флоралним, рељефним радом и
плочом од плексигласа
стоји фотографија
8,5x6 центиметара

Мали простори,
нише тишине,
ништа,
прашина у латицама...

На црно-белој фотографији са оцем и мајком,
изоштреној у сећању,
стојим, посматрам
отварање тренутка
у фотоапарату.

Лебдимо на низбрдици.
Одупиремо се.

Троје на размеђу светова,
у међувршју свих висина.
Нигде,
на путу.

Дан бескућника
Потуцани по празним становима 1970-тих.

Мајка у белој хаљини
до колена,
пролазна мода,
дуга раздељена коса.
Мој џемпер са тамним јеленима
има светлу пругу.
Отац у црној одежди,
Orthodox Serbian Church
господин који служи –
Шешир, наочари,
сенка на лицу.

На асфалту поред
је електрични стуб,
бандера,
улично светло.

Зграда са олуцима изнад лево.
Стојимо као тек постављени споменици.

Упутили смо се незнано некуд.

Камион за превоз стабала
са празном приколицом,
паркиран пред кафаном.
Регистарски број
тог времена, TU.

Смирење грана је наступило на слици.
Електрични лук се појављивао у даљини.
Светлост се стварала и
нестајала.

Обрисао сам прашину
и слика је постала светлија.

* * *

Пре неки дан у старој кући,
где се прашина више не хвата,
где је све постало прашина,
посматрао сам остатке ствари.
Посуде од чаја са сликама градова Европе,
плетене, кафанске фотеље
направљене од плаве жице.
Полице пуне мириса.

Паучину,
простор,
прозирност прљавих прозора.

Тромост тишине.
Аван од месинга.
Звук тежак и сабијајући у прах.

Табла паравана смеђе боје.
Зид, велика слика са флекама,
подељена соба.

Застао сам,
исцрпљен од те старости
ораховине, гвожђа.
Распламсало се то осећање потрошивости
и крајности.
Потамнео сам у том тренутку –
светлост је зашла
споља.
Чекао сам да нешто боље чујем,
велики радио *Шансона* се оглашавао,
станице су емитовале своја имена
на светлећем стаклу,
Анкона, Букурешт, Минск.
Нека мелодија се непрекидно враћала на плочи.

* * *

Променило се време,
Ниски притисак,

са својим не значењем
у телима других људи.

Дани осиромашења када се пије пиво.
Алкохолно сећање са неповезаностима и просветљењима,
горчином.

Као да бих то поново радио,
постојао у свету неопредељености,
саме, нагле емотивности,
записујем:

Пожелио сам да још једном видим
место где сам једном давно био...
Неко задовољство у томе...

У старој кући
неки суд.
Неодређен облик, премештан свуда по свести
телу, грудима, кости.
У леду притиснут лист, плута...
семе траве.

Пошао сам
Травнатим путем:
лево: бела трешња,
плава ограда, резедо,
жути лишај.
26 сивих бетонских степеника.
Тихо прошлог.

Кућа...
у соби где је слика на покретном зиду
од лесонита,

Сцена из филма *Зов дивљине*
или *Злајина грозница*.

Људи и крварећи пси.
призор једног места.
Направљена та слика,
не по нечијем сећању,

већ по трговачком дару за тренутак.
Не по укусу и допадању.

Некада гледао сам ту слику.
Све у нијансама плавог.
Медведи, авантуристи у зимској опреми.

Трезор већ отопљених места
заборављеног.
Вода која се гнба.

Испарио заборављен тренутак
велике воде у једном комаду,
облику санти,
гребену, соли.

Плави приказ ме везивао нејасностима...
ја сам гледао ту слику,
време је пролазило,
као испијање нечег за редом.
Грашак се служио у тањирима,
у прегрштима,
зелен и савршен.

* * *

После шеснаест година
Шетао сам у пролеће кроз шуму.
Развијање листова и трава.
Звончићи шумски,
бледих боја.
Нерви који живе у свом ритму.
И сваки тај трзај под кожом
сам осећао.

Усхићење тим нечим.
у њиховом и мом постојању.
Чапље,
ластин реп,
дим из далеких кућа.
Аутомобил у равници,
брујање мотора.

Напредовање зеленог
лишћа.
Оплодња жутих цветова.

Мислио сам то је битно,
и даље сам се кретао.
Паукове мреже између грана,
запуштена стаза,
лет тополовог семена.

Лак и увећан.
Потрчао сам,
знајући живот се преноси
великом брзином у непостојање.
У неком смеру.

Усамљеност ми је делила све ствари.

Знао сам да то није одлука,
већ мало настојање,

Неколико пута поновио сам то.

Нашао сам суве шумске јабуке
са дебелом кожом,
поцрнеле од непостојања.

Викао сам
и глас ми се
пријатељски враћао.

* * *

Путовао сам јутарњим аутобусом
у зимском дану.
Уређај за загревање
је емитовао топлоту,
зујао, млео.

Пети и шести сат.
Под ледом.
Кристали на стаклу су посребрили поглед,

пејсаж са сенкама кућа, стабала...
мрежа иглица која се ширила у свим окнима.

Са радија је долазила нека песма
о срцу –
у неком срцу.
Туговање које сам повезивао
са суфијским стиховима из књиге,
из бивше земље.

Разабрао сам себе у треперењу музике,
Испразнио сам ум
тима.
Надолазило је неко немогуће осећање,
истекло.
Плач.
Замутило ми поглед,
престало одједном.
Пребродило сам то протицање.
Преживео сам реку
усијања.
Видео сам,
брдо иза стакла се разливало
у наранџастој боји свитања.

* * *

У Божићну недељу,
у књижари *Изда*
купио сам старе часописе,
од пре неколико година
прочитане и очуване
у јасности боја.

Жељан монографија и лепих књига,
Помислио сам на сиромаштво,
изглед ствари из прошлог века...

Леп осећај непоседовања
и недостајања,
сталне носталгије за нечим,
већ изгубљеним.

Путовао сам,
превозио се
без грејања,
прелиставао тај
National Geographic
са текстом о *Transiberian rail road*,

(Кашњење,
недостатак у мом,
свачијем животу:
примерак је био из 1995. године.)

и некако стигао у свој стан.

На жутој плочи кухињског стола
Кинеска бритва,
сламке у шаџи,
црни лук.

Отварам се
неком новом осећању.
Дубоко у томе.

Фасциниран светом,
од дизајна,
готово да сам зинуо када сам угледао
поново странице часописа:
Искуство постајања у величини,
иза имена...

Неки човек је провиривао кроз прозор,
сува риба се ваљала по столовима.
Вагони су се лако надимали
и опуштали на својим опругама.
Трзање света на том месту.
Замашћена *Правда*,
се гужвала по помоћним сточићима.
Конзерва ђувеча,
бритва.
Хлеб, бублик.

Мислио сам да је то важан тренутак,
за мене.

Зима се оснаживала у својој ширини,
пуцњи, давна изгубљеност
овог дела света...
у име Оца и Сина и Звука.